

KOHTUOTSUS EESTI VABARIIGI NIMEL

Kohus	Tartu Maakohus
Kohtukoosseis	kohtunik Peet Teidearu
Otsuse tegemise aeg ja koht	10.juulil 2007, Tartu Kohtumaja
Tsiviilasja number	2-07- 3369
Tsiviilasi	I.F. hagi S.G. vastu 85 245 krooni nõudes
Menetlusosalised ja nende esindajad	hageja: I.F. hageja esindaja: Sergei Suhhorukov kostja : S.G. kostja volitatud esindaja: Kalju Siilivask (L. Puusepa 21-2, 50406 Tartu)
Kohtuistungi toimumise aeg	27. juuni 2007
Protokollija	istungisekretär Kerli Pruuli
Tõlk	Siiri Ušakova

RESOLUTSIOON

Rahuldada I.F. hagi S.G. vastu osaliselt.

Välja mõista S.G. 70 000 (seitsekümmend tuhat) krooni põhivõlgnevust I.F.

Välja mõista S.G. 6 797 (kuus tuhat seitsesada üheksakümmend seitse) krooni inressivõlga I.F.

Menetluskulude jaotus

Menetluskulud jätta kostja S.G. kanda.

Menetlusosaline võib nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest.

Edasikaebamise kord

Pool võib esitada Tartu Ringkonnakohtule otsuse peale apellatsioonkaebuse 30 päeva jooksul alates otsuse kättetoimetamisest, kuid mitte hiljem kui viie kuu möödumisel esimese astme kohtu otsuse avalikult teatavastegemisest.

HAGI ALUSEKS OLEVAD ASJAOLUD JA HAGEJA NÕUE

17. jaanuaril 2007 esitas I.F. Tartu Maakohtusse hagi S.G. vastu võla summas 85 245 krooni nõudes. Hagiavalduse kohaselt sai kostja 04.jaanuaril 2005 hagejalt laenu 30 000 krooni sularahas ja väljastas hagejale selle kohta võlakirja, kus kinnitas tema poolt saadud summat ja kohustus laenusumma tagastama hiljemalt 03. veebruaril 2005.

03.veebruaril 2005 hageja oli palunud kostjat laen tagastada; vastuseks hakkas kostja viitama makseraskustele ning palus pikendada talle laenu tagastamise tähtaega. Kostja palus hagejalt täiendavat laenu, motiveerides seda sellega, et tema poolt saadud raha on investeeritud kaubasse, aga kauba realiseerimiseks on vaja aega ja täiendavaid rahalisi vahendeid summas 40 000 krooni.

Hageja nõustus 22.veebruaril 2005 andma kostjale täiendava laenu ning andis kostjale laenu summas 40 000 krooni. Kostja väljastas hagejale ka selle kohta võlakirja, milles kinnitas tema poolt saadud summat ja kohustus laenu tagastama hiljemalt 25.aprillil 2005, vastavalt VÕS §§ 3, 9, 76, 396.

Kostja ei ole hageja ees võetud kohutusi täitnud ning rikkus neid omapoolse kohustuste täitmisest keeldumisega.

Hageja nõuab kostjalt VÕS § 82 lg.1, § 101, § 108 alusel kostja poolt endale võetud laenu tagastamise kohustuse täitmist.

Hageja palub kohut VÕS § 113 alusel, alates 08.jaanuarist 2007 kostja poolt võetud laenukohustuse täitmisega viivitamise eest arvestada 0,034% iga viivitatud päeva eest viivist, seoses sellega, et talle oli antud täiendav tähtaeg oma rahaliste kohustuste täitmiseks tulenevalt VÕS § 114.

Kostja ei ole tagastanud hagejale laenusummasid ning kostja põhivõlg hageja ees on 70 000 krooni. Hageja nõudis kostjalt lisaks põhivõlgnevuse 70 000 krooni tasumisele ka intresside 15 245 krooni tasumist- kokku hagihind 85 245 krooni.

Laenuintresside summa mõlema laenu osas eraldi on järgmine:

04.jaanuar 2005 – 30 000 krooni ; intress 23 kuu ja 18 päeva eest moodustab 6797 krooni.

22.veebruar 2005 – 40 000 krooni ; intress 22 kuu eest moodustab 8 448 krooni.

Intresside kogusumma moodustab 22.12.2006 seisuga 15 245 krooni. Intressid on arvestatud lähtuvalt VÕS § 94.

Hageja taotles kõikide kohtukulude panemist kostjale ning ühtlasi hageja kantud kohtukulude hüvitamist.

KOSTJA VASTUVÄITED

Oma kirjalikus vastuses hagile ei tunnistanud kostja esindaja hagi ning leidis, et see on alusetu ja hagi ei ole põhjendatud. Kostja vastas hagiavalduses nimetatud võlateatele. Kostja on seisukohal, et hageja poolt esitatud võlakirjast ei selgu, et kostja oleks hagejalt raha saanud. Tegemist on vabas vormis OÜ-ga X. sõlmitud kokkuleppega raha saamiseks, kuid tegelikku raha üleandmist OÜ-le X. ei ole hageja tõendanud.

Kostja väidab, et ta ei ole sõlminud hagejaga mitte ühtegi laenulepingut ning nende vahel ei eksisteeri laenusuhet. Seega ei saa hagejal olla laenulepingutest tulenevat nõuet kostja vastu.

Kostja esindaja palub jätta hagi rahuldamata. Kohtukulud palub kostja jätta hageja kanda. Kostja soovis asja arutamist kohtuistungil.

KOHTUISTUNG

27. juunil 2007 toimunud kohtuistungil osalesid hageja ja kostja koos esindajatega. Istungil teostas tõlget kostja poolt tagatud tõlk Siiri Ušakova.

Hageja jäi kohtuistungil oma hagiavalduses toodud seisukohtade juurde ja palus hagi rahuldada 85 245 krooni summas. Hageja leidis, et kostja andis võlakirjadele allkirja kinnituseks, et ta võttis hagejalt raha, mitte ei olnud tegemist sellise laenulepinguga, mille alusel kostja ei ole raha saanud. Hageja väidab, et kui kostja oleks võlasummad tagastanud, siis oleks ta võlakirjad andnud kostjale üle ning kostjal ei oleks hageja ees enam kohutusi olnud.

Kostja ja kostja esinda jäid istungil oma eelpool avaldatud seisukohtade juurde ja palusid jätta hagi rahuldamata. Kostja S.G. tunnistab, et tema on mõlemale võlakirjale allkirja andnud, kuid see allkiri tähendas seda, et ta tulevikus saab hagejalt raha. Seni kostja hagejalt võlakirjades märgitud rahasummasid saanud ei ole.

Kostja esindaja leiab, et väidetavast võla alusdokumendist pole aru saada, kas tegemist on laenuga OÜ-le X. või kostjale personaalselt.

KOHTU PÕHJENDUSED

Kostja väidab, et kirjutab küll alla laenulepingutele 04.01.2005 ja 22.02.2005, kuid ei ole hagejalt raha saanud. Tunnistaja P.G. ütles asjas midagi ei tõenda.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 396 lg 1 järgi kohustub laenulepinguga üks isik (laenuandja) andma teisele isikule (laenusaaaja) rahasumma või asendatava asja (laen), laenusaaaja aga kohustub tagasi maksma sama rahasumma või tagastama sama liiki asja samas koguses ja sama kvaliteediga.

Poolte vahel ei ole vaidlust selles, et sõlmitud on laenuleping, kuid kostja väidab, et hageja ei ole talle raha andnud, mis tähendab, et kostja ei pea seda rahasummat ka tagastama. Hageja leiab aga, et kostja poolt alla kirjutatud dokumendi näol on tegemist võlakirjaga, millega kostja juba kinnitab, et on raha saanud.

VÕS § 30 lg 1 sätestab, et leping, millega lubatakse kohustuse täitmist selliselt, et lubadusega luuakse iseseisev kohustus, või millega tunnistatakse kohustuse olemasolu, on võlatunnistus.

Võladokumendi 04.01.2005 (tl. 8) põhiosa on sõnastatud järgmiselt: „ F.I. Mina S.G. võtsin laenu kolmkümmend tuhat krooni “ .04.01.05 ning S.G. allkiri ; lehe allservale on kirjutatud „ igakuine %-5“ ning lisatud allkiri.

Võladokumendi 22.02.2005 (tl. 9) põhiosa on sõnastatud järgmiselt: „ Mina S.G. võtsin laenu I.F. käest nelikümmend tuhat krooni.“ Dokumendi päisesse on kirjutatud „OÜ X. “ ja toodud teksti lõppu veel kuupäev 22.02.05 ja S.G. allkiri.

Kohus on seisukohal, et 22.02.05 võlakirja päisesse kirjutatud osäühingu nimi ei muuda dokumendi sisu – sõltumata sellest, kas kostja võttis laenu ettevõtte jaoks või isiklikuks tarbeks, on laenu võtjaks teksti järgi üheselt S.G.. Tegemist on lepingu sõlmimise koha määratlusega nagu see ilmneb ka hageja ja kostja seletustest.

Kohus leiab, et vaidluse all olevad võladokumendid on käsitletavad deklaratiivsete võlatunnistustena – lepingutena, millega tunnistatakse kohustuste olemasolu. Laenulepingu tüüpiline sõnastus on, et üks pool kohustub andma laenu ja teine pool kohustub laenu teatud tähtaja jooksul tagastama, kuid mõlemad võladokumendid-võlakirjad antud asjas kinnitavad, et hageja juba on andnud kostjale laenuks rahasummad 30 000 krooni ja 40 000 krooni. Kostja S.G. ei saa end vabandada rumalusega, sest tema on majandustegevust alustanud 1998.a. füüsilisest isikust ettevõtjana, on aastaid kaubandustöötaja ja praegu on äriühingu osanik.

Riigikohtu tsiviilkolleegiumi seisukoha järgi (tsiviilasi nr 3-2-1-21-06 p 15) on deklaratiivse võlatunnistuse põhiliseks tagajärjeks tõendamiskoormise muutmine, s.t võlgnik peab tõendama, et tunnustatud võlga ei ole või see on lõppenud. Järelikult peaks käesolevas asjas kostja S.G. tõendama, et tal ei ole võla tasumise kohustust hageja ees. Selleks tuleks tal tõendada ka seda, et hageja ei ole kostjale laenu andnud, või seda, et kostja on laenu juba tagasi maksnud.

Kostja on kogu menetluse vältel rõhunud sellele, et hageja ei ole talle laenusid andnud.

Kostja ei ole väitnud, et ta on võla juba tagastanud – ta väidab, et polegi raha saanud.

Et kostja ei ole tõendanud, et ta ei ole hagejalt võlatunnistuse kohaselt raha saanud, tuvastab kohus, et kostjal S.G. on kohustus tagastada hagejale I.F. kahe võlatunnistuse alusel põhivõlga 70 000 krooni.

Hageja nõuab kostjalt intressi kogusummas 15 245 krooni. Esimese lepingu (04.01.05) alusel 23 kuu ja 18 päeva eest kokku summas 6797 krooni ning teise lepingu (22.02.2005) alusel 22 kuu eest 8 448 krooni.

VÕS § 397 lg 1 kohaselt tuleb majandus- või kutsetegevuses antud laenult maksta intressi. Muu laenulepingu korral tuleb intressi maksta üksnes juhul, kui see on kokku lepitud.

Kohus leiab, et 22.02.05 laenulepingus(tl. 9) ei ole intressi tasumist ette nähtud ning sellest tulenevalt ei ole hageja õigustatud ka nõudma kustjalt selle kohustuse alusel intresse ning hageja intressinõue kustja vastu sellest laenukohustusest 8 448 krooni tuleb jätta rahuldamata.

Hageja ja kustja on omavahel kokku leppinud intressis suurusega 5 % kuus vaid 04.01.05 laenulepingus(tl. 8), mida tõendab kustja poolt allkirjastatud võlakiri. Võlg tekkis alates 04.02.2005 mil kustja pidi võlakirja kohaselt hagejale tasuma 30 000 krooni. Intressi arvestamise perioodiks on hagejal tasumise tähtpäevale järgnevat päevast, s.o.04.02.2005 kuni hagi esitamiseni, s.o. 17.01.2005., s.o.23 kuud ja 18 päeva ning intressi suurus on 6 797 krooni. Seda hageja intressinõuet kohus tunnustab.

Hageja viivisenõude jätab kohus rahuldamata, sest kohtumenetluses hageja nõudis kustjalt kogusummas 85 245 krooni – põhivõlgnevus ja intressid - ning kohus on selle nõude suurusega seotud. Kohus ei või hagi piire ületada. Hageja ega hageja esindaja ei suurendanud ega täiendanud kohtumenetluses oma nõuet kustja vastu.

Eeltoodust tulenevalt rahuldab kohus hageja põhinõude kustja vastu 70 000 krooni summas ja intressinõue 6797 krooni summas.

MENETLUSKULUDE JAOTUS

TsMS § 173 lg 1 kohaselt esitab asja menetlenud kohus menetluskulude jaotuse menetlusosaliste vahel kohtuotsuses või menetlust lõpetavas määruses. TsMS § 173 lg 3 sätestab, et menetluskulude jaotuses näeb kohus ette, millised menetluskulud keegi menetlusosalistest peab kandma.

TsMS § 162 lg 1 järgi kannab hagimenetluse kulud pool, kelle kahjuks otsus tehti. Seega tuleb käesolevas asjas jätta menetluskulud kustja kanda.

Menetlusosaline võib nõuda asja lahendanud esimese astme kohtult menetluskulude rahalist kindlaksmääramist lahendis sisalduva kulude proportsionaalse jaotuse alusel 30 päeva jooksul, alates kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest.

Kohtunik